

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 21 stycznia 1924 r.

o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska wyższej służby administracyjnej.

Na zasadzie art. 11 i 12 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21, poz. 164) zarządza się co następuje:

§ 1. Kandydaci na stanowiska wyższej służby administracyjnej (kategorji I) w służbie państwowej Prezydium Rady Ministrów oraz w działach Ministerstw: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu, Robót Publicznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Reform Rolnych, z wyjątkiem gałęzi fachowych tych działów—winni odbyć służbę przygotowawczą (praktykę), przewidzianą w art. 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. № 21, poz. 164) i złożyć egzamin, przepisany niniejszem rozporządzeniem.

§ 2. Do służby przygotowawczej dopuszczeni być mogą kandydaci odpowiadający warunkom określonym w art. 6 i 7 ustawy o państwowej służbie cywilnej, jeżeli wykażą się dowodem z odbycia studjów prawniczych, zakończonych przepisaniem egzaminami na uniwersytetach krajowych, względnie zwolnieniem od wymogu przepisanego wykształcenia—po myśli art. 11 ustęp ostatni, względnie art. 115 ustęp pierwszy ustawy o państwowej służbie cywilnej.

§ 3. Prośby o dopuszczenie do służby przygotowawczej należy wnosić do władzy powołanej do mianowania.

Do próśb mają być dołączone: metryka urodzin, dowód obywatelstwa polskiego, dowód ukończenia wymaganych studjów, świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza rządowego oraz dokładny własnoręcznie napisany życiorys.

Kandydaci nieposiadający przepisanego niniejszem rozporządzeniem wykształcenia winni równocześnie prosić o, wymienione w § 2, zwolnienie.

§ 4. Służba przygotowawcza trwa zasadniczo rok, w ciągu której kandydat winien zapoznać się z agendami należącymi do tego działu administracji państwowej, w którym pełni służbę oraz z manipulacją kancelaryjno-biurową.

O wyniku służby przygotowawczej orzeka na podstawie sprawozdania bezpośredniej władzy służbowej praktykanta władza powołana do mianowania.

Sprawozdanie winno zawierać ocenę pilności i uzdolnienia praktykanta oraz jego zachowania się w służbie i poza służbą.

W razie ujemnego wyniku służby przygotowawczej może władza powołana do mianowania zwolnić kandydata ze służby lub orzec przedłużenie służby przygotowawczej, jednak najwyżej na przeciąg dalszych dwóch lat. Jeżeli ponowna ocena wypadnie ujemnie, należy kandydata zwolnić ze służby.

§ 5. Po ukończeniu pierwszego, a przed upływem trzeciego roku służby przygotowawczej, z dodatnim wynikiem winien praktykant poddać się egzaminowi.

Podania o przypuszczenie do egzaminu należy wnosić na drodze służbowej do właściwego Ministra. Władza służbowa dołącza do podania sprawozdanie o wyniku służby przygotowawczej (§ 4). O przypuszczeniu do egzaminu orzeka właściwy Minister, wyznacza termin egzaminu i komisarzy egzaminacyjnych oraz powiadamia o egzaminie Prezesa Rady Ministrów (§ 6).

§ 6. Komisje egzaminacyjne ustanawia się przy właściwych Ministerstwach.

Komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego i dwóch komisarzy egzaminacyjnych.

Właściwi Ministrowie ustanawiają z końcem każdego roku kalendarzowego na rok następny listę komisarzy egzaminacyjnych z pośród podległych im urzędników.

Przewodniczących komisji egzaminacyjnych powołuje na wniosek zainteresowanych Ministrów Prezes Rady Ministrów z pośród urzędników działów administracji państwowej wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia. Listę przewodniczących ustala Prezes Rady Ministrów z końcem roku kalendarzowego na rok następny.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej i jeden z komisarzy egzaminacyjnych muszą posiadać ukończone studia prawnicze zakończone przepisaniem egzaminami.

Przewodniczącemu służy prawo egzaminowania.

Kolejność egzaminowania wyznacza przewodniczący.

§ 7. Egzamin jest pisemny i ustny.

Egzamin ustny winien odbyć się najpóźniej w terminie trzydniowym po pisemnym.

§ 8. Egzamin pisemny polega na wypracowaniu różnych tematów, wybranych przez komisję egzaminacyjną na wniosek poszczególnych egzaminatorów.

Przedmiotem wypracowania ma być rozstrzygnięcie jednej lub dwóch spraw administracyjnych na podstawie przedmiotowych aktów i opracowanie sprawozdania do władz wyższych.

Przy wyborze przedmiotu winna komisja baczyć na to, aby kandydat o zwykłym uzdolnieniu mógł wypracować zadania w przeciągu sześciu godzin. Egzamin nie może trwać w żadnym razie dłużej, niż ośm godzin.

Egzamin pisemny odbywa się w lokalu urzędowym pod nadzorem jednego z członków komisji lub innego wyznaczonego urzędnika. Kandydat winien mieć możliwość korzystania ze zbioru ustaw i rozporządzeń; wszelka inna pomoc, w szczególności porozumiewanie się kandydatów między sobą lub z innymi osobami, jest wzbronione.

Kandydat po ukończeniu wypracowania przed opuszczeniem lokalu urzędowego oddaje je urzędnikowi sprawującemu nadzór, który stwierdza na wypracowaniu czas rozpoczęcia i ukończenia opracowania i zabezpiecza wypracowanie przez opieczętowanie przed możliwymi późniejszymi zmianami.

Egzamin pisemny może się odbywać równocześnie z kilku kandydatami.

§ 9. Przedmiotem egzaminu ustnego jest: obowiązujące ustawodawstwo polityczne ze szczególnem uwzględnieniem ustawy konstytucyjnej, obowiązujące ustawodawstwo administracyjne ze szczególnem uwzględnieniem tego działu administracji państwowej, w którym kandydat pełni służbę, ustroj i zakres działania władz i urzędów, przepisy o państwowej służbie cywilnej oraz, ogólne zasady kancelaryjno-manipulacyjne.

Prócz tego, winien kandydat przy egzaminie ustnym uzasadnić załatwienie tematów egzaminu pisemnego.

Kandydaci, którzy nie posiadają wykształcenia prawniczego zakończonego przepisaniem egzaminami, względnie ci, którzy otrzymali uwolnienie od wyższych studjów (art. 11 i 115 ustawy o państwowej służbie cywilnej), obowiązani są ponadto znać te przepisy prawa cywilnego i karnego, których znajomość potrzebna jest w pełnieniu służby oraz ogólne zasady ekonomji politycznej i polityki ekonomicznej. Komisja egzaminacyjna może uwolnić z poszczególnych wyżej wymienionych przedmiotów tych kandydatów, którzy wykażą, że przedmioty te wchodziły w zakres ich studjów i że złożyli z nich przepisane egzaminy.

Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z zainteresowanym Ministrem i Ministrem Sprawiedliwości określi osobną instrukcją, które przepisy prawa cywilnego i karnego będą przedmiotem egzaminu.

Komisja egzaminacyjna winna zwrócić przede wszystkim szczególną uwagę, czy i w jakim stopniu kandydat posiada zdolność pojmowania i praktycznego zastosowania obowiązujących ustaw i przepisów.

Egzamin ustny odbywa się z każdym kandydatem osobno i nie może trwać dłużej, niż dwie godziny.

§ 10. Jeżeli komisja egzaminacyjna uzna wypracowanie pisemne jednomyślnie za nieudane, uważa się egzamin za niezłożony i bez egzaminu ustnego oddala się kandydata ze stopniem „nieudatecznie”.

W przeciwnym razie po odbyciu egzaminu ustnego stwierdza się wynik z równomiernem uwzględnieniem pisemnego i ustnego egzaminu.

Wynik egzaminu oznacza się stopniami:

- 1) „bardzo dobry”, jeżeli kandydat wykazał wybitną i bardzo dokładną znajomość przedmiotów egzaminacyjnych;
- 2) „dobry”, jeżeli kandydat wykazał dokładną znajomość przedmiotów egzaminacyjnych;
- 3) „dostateczny”, jeżeli wiadomości kandydata są wystarczające;
- 4) „niedostateczny”, jeżeli wiadomości kandydata nie są wystarczające.

W razie niedostatecznego wyniku egzaminu komisja oznacza termin powtórzenia egzaminu. Termin ten nie może być krótszy, niż pół roku, nie dłuższy zaś, niż rok.

W razie ponownego niedostatecznego wyniku egzaminu powtarzać nie wolno.

Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają większością głosów i są ostateczne. Egzaminatorzy głosują według kolejności, w jakiej egzaminowali, poczem ostatni daje głos przewodniczący.

§ 11. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, do którego wpisuje się skład komisji egzaminacyjnej, tematy egzaminu pisemnego i ocenę wypracowań, pytania egzaminu ustnego i ocenę poszczególnych odpowiedzi tudzież uchwałę komisji co do wyniku egzaminu.

§ 12. Na dowód poddania się egzaminowi otrzymuje kandydat świadectwo urzędowe, wystawione przez komisję według dołączonego wzoru.

Świadectwo ma być podpisane przez przewodniczącego komisji i komisarzy egzaminacyjnych oraz zaopatrzone pieczęcią z godłem państwowem i o treści następującej: „Komisja egzaminacyjna dla egzaminu na stanowiska wyższej służby administracyjnej przy Ministerstwie”

§ 13. Kandydatom, którzy pełnią służbę nie w siedzibie komisji egzaminacyjnej i poddają się po raz pierwszy egzaminowi, należą się normalne diety i koszty podróży.

§ 14. Co do urzędników piastujących obecnie stanowiska administracyjne w służbie państwowej postanawia się:

1. Zwolnieni są od obowiązku złożenia egzaminu:

- a) urzędnicy III stopnia służbowego,
- b) urzędnicy, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej pozostawali na stanowiskach referendarskich lub sędziowskich w służbie państw zaborczych (względnie Wydziału Krajowego) i uczynili zadość wymaganiom stawianym w tych państwach do uzyskania stałej posady, w szczególności złożyli obowiązujący tam egzamin praktyczny oraz ci urzędnicy, którzy rozpoczęli dopiero służbę w Państwie Polskiem i złożyli egzamin praktyczny na podstawie obowiązujących jeszcze ustaw państw zaborczych.

2. Właściwy Minister zwolnić może od obowiązku składania egzaminu urzędników IV, V i VI stopnia służbowego, którzy posiadają wykształcenie wyższe zakończone przepisaniem egzaminami, pozostają bez przerwy przynajmniej od lat dwóch w pań-

stwowej służbie administracyjnej i mają dobrą kwalifikację, stwierdzoną, o ile chodzi o urzędników V stopnia służbowego, przez komisję kwalifikacyjną, o ile zaś chodzi o urzędników IV i V stopnia służbowego przez właściwego Ministra. O udzieleniu zwolnienia zawiadamia właściwy Minister Prezesa Rady Ministrów.

3. W wyjątkowych wypadkach właściwy Minister zwolnić może od obowiązku składania egzaminu urzędników IV, V i VI stopnia służbowego, którzy pozostają bez przerwy przynajmniej od lat trzech w państwowej służbie administracyjnej, a zajmując stanowiska samodzielne i kierownicze z wymogów wymienionych w punkcie 2-im nie posiadają wykształcenia wyższego, jednak posiadają co najmniej pełne wykształcenie średnie z egzaminem dojrzałości. O udzieleniu zwolnienia zawiadamia właściwy Minister Prezesa Rady Ministrów.

4. W pozostałych wyjątkowych wypadkach Rada Ministrów może indywidualnie na umotywowany wniosek właściwego Ministra zwolnić od obowiązku złożenia egzaminu niektórych urzędników zajmujących stanowiska administracyjne kategorii I.

5. Wszyscy inni urzędnicy pełniący służbę administracyjną na stanowiskach kategorii I winni poddać się egzaminowi, przepisанemu niniejszem rozporządzeniem w terminie określonym osobnem rozporządzeniem Rady Ministrów.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy, wydane w przedmiocie, unormowanym niniejszem rozporządzeniem.

Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Soltan*

Minister Spraw Wojskowych: *Sosnkowski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Miklaszewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Janiccki*

Minister Przemysłu i Handlu: *Józef Kiedroń*

Kierownik Ministerstwa Robót Publicznych: *Rybczyński*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*

Minister Reform Rolnych: *Z. Ludkiewicz*

Wzór do § 12 rozp. Rady Ministrów
z dn. 21 stycznia 1924 r. poz. 113.

L. Protokołu egzaminacyjnego.....

Świadectwo.

Pan

(charakter służbowy)

.....
podał się w dniach,
na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia

egzaminowi na stanowisko wyższej służby
administracyjnej i złożył go z wynikiem

Warszawa, dnia 192... r.

Pieczczę

Komisja egzaminacyjna przy Minister-
stwie

Przewodniczący Komisji:

Komisarze egzaminacyjni:
